

stark

België-Belgique

P.B./P.P.

B/57

Afgeeftkantoor
Gent X P608419

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET EEN
HANDICAP • JUNI 2014 • 10

**Mentaliteitswijziging
op de arbeidsmarkt**

**DUOdag: proeven
van werk**

**Naar een andere
opvang en begeleiding**

**Hulp wordt rechtstreeks
toegankelijk**

Vzw GiPSo steunt initiatieven

Een gids bij woonprojecten

Persoonsvolgende financiering

**De omwenteling
van aanbod
naar vraag**

VAPH

TIJDSCHRIFT VAN HET VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • WWW.VAPH.BE

Mijlpaal

De kogel is door de kerk, het decreet over de persoonsvolgende financiering (PVF) voor personen met een handicap werd goedgekeurd tijdens de laatste bijeenkomst van de vorige regering. Intussen lopen de voorbereidingen volop om de praktische uitvoering ervan mogelijk te maken. Dit gebeurt in een Taskforce en in verschillende werkgroepen, waar gebruikers, voorzieningen, vakbonden, budgethoudersverenigingen, experts en het VAPH de hoofden en handen bij elkaar steken om een werkbaar systeem uit te tekenen. Met één doel: in de toekomst effectief meer mensen bereiken en beter ondersteunen. Er zijn nog vele kapen te overwinnen en vele vragen op te lossen. Maar het enthousiasme om dat alles aan te pakken is er, omwille van het feit dat wij allemaal willen bijdragen aan de realisatie van een volwaardig burgerschap, omwille van de noodzaak. Om het toenemende aantal mensen met een handicap in Vlaanderen voldoende zorg en ondersteuning te kunnen bieden, is inzet op alle domeinen noodzakelijk. Eén ding is zeker: een echte ommezwaai is nodig. Denk hierbij bv. aan de zorgvernieuwing, de overgang van vraag- naar aanbodgestuurd, voldoende bijkomende middelen, meer inclusie. Dat waarmaken is een bijzondere uitdaging voor het VAPH, maar ook voor onze samenleving van morgen.

In onze coverstory over PVF

PVF in een notendop? Allereerst is er het basisondersteuningsbudget: een vast forfaitair bedrag voor mensen met een erkende handicap en een beperkte ondersteuningsnood. Wie meer ondersteuning nodig heeft, kan vervolgens een beroep doen op het persoonsvolgend budget. Wat het kan betekenen om over een eigen budget te beschikken, zien we nu al bij het persoonlijke-assistentiebudget. Daarover lees je in de getuigenis van Marie-Hélène Warrens (p. 6). Zij geeft aan hoe haar levenskwaliteit erop vooruitgegaan is sinds ze zelf de touwtjes voor haar budget in handen kreeg. Verder zal een ondersteuningsplan een belangrijke rol gaan spelen bij de organisatie van het leven van een persoon met een handicap en wie je daarbij betreft. Wat dat inhoudt, lees je in het interview met een dienst ondersteuningsplan (p. 5). We geven het systeem de tijd om langzaam in te sijpelen en het zal in stappen worden uitgevoerd: de wijze van fasering wordt nu uitgewerkt. De overgang van een ik- naar een wij-maatschappij is een hoopgevend signaal. Het bevordert de dynamiek om gestalte te geven aan een volwaardig burgerschap voor iedereen met een handicap. Wanneer je dit tiende nummer van st*rk ontvangt, is er misschien al een nieuwe regering gevormd. Of misschien ook niet. Laat dit vooral geen invloed op je welverdiende vakantie hebben. In dit magazine vind je tal van tips om die vakantie aangenaam in te vullen. Meteen na de zomervakantie kan je alvast supporteren voor onze landgenoten op de Special Olympics Europese Zomerspelen, die voor het eerst in Vlaanderen worden georganiseerd, met de steun van het VAPH. Veel leesplezier en geniet van enkele inspirerende weken om de batterijen weer op te laden.

James Van Casteren,
Administateur-generaal VAPH

NIEUWE REGELS VOOR HONDEN

De Cel Machtiging assistentiehondenscholen, opgericht binnen de onderzoeksgroep Dier van het expertisecentrum Agro- en biotechnologie van VIVES, campus Roeselare, is sinds enkele maanden actief. De oprichting van de Cel is het sluitstuk van het decreet over het toegangsrecht van assistentiehonden.

De Cel bekijkt de werking en de werkwijze van de assistentiehondenscholen en geeft, indien deze scholen voldoen aan de voorwaarden van het huishoudelijk reglement, aan de scholen een machtiging af. De eerste machtigingen zijn ondertussen uitgereikt. Het zijn dan de gemachtigde scholen die assistentiehonden mogen attesteren. Enkel geattesteerde assistentiehonden hebben toegangsrecht. De Cel bestaat uit een vertegenwoordiger namens het VAPH, VIVES Roeselare en twee experts uit het werkveld.

VERNIEUWEND VLAANDEREN

Ook op het vlak van zorg wil Vlaanderen een toonbeeld van innovatie en vernieuwing zijn. Het initiatief Flanders' Care brengt vernieuwende organisaties samen en maakt innovatieve zorgprojecten zichtbaar.

Projecten die volgens Flanders' Care voldoende innovatief zijn, krijgen een label toegekend. Projecten komen in aanmerking als ze via innovatie het aanbod van kwaliteitsvolle zorg verbeteren. Een andere mogelijkheid is dat ze het verantwoord ondernemerschap in de zorgsector stimuleren. Wie het label krijgt, maakt meteen ook deel uit van het netwerk Flanders' Care.

Ook enkele organisaties die door het VAPH worden erkend en gesubsidieerd, ontvingen dit label. Voorbeelden: vzw Begeleid wonen Leuven en Meander vzw. Vzw Begeleid wonen Leuven ontwikkelde een communicatiesysteem en databank om het administratieve werk binnen de organisatie fors te verlichten. Meander vzw ontwikkelde het softwareprogramma Zorgonline. Deze webgebaseerde intranet-toepassing verbindt alle belangrijke onderdelen van de zorginstelling met elkaar.

Meer info: www.flanderscare.be, 02553 3368

DANK JE KARINE, WELKOM JAMES

Op 4 april benoemde de Vlaamse regering James Van Casteren tot de nieuwe administrateur-generaal van het VAPH. Sinds 1 mei staat hij ook effectief aan het roer van onze organisatie.

Zijn cv toont aan dat dhr. Van Casteren de overheid vanbinnen en vanbuiten kent. Hij begon zijn loopbaan bij een Intercommunale maar ondertussen werkt hij al sinds 2003 voor de Vlaamse overheid. Eerst bij de administratie Ruimtelijke Ordening om dan in 2009 de overstap naar het huisvestingsbeleid te maken als afdelingshoofd Woonbeleid.

Als afdelingshoofd heeft hij zich altijd ingespannen om sectoroverschrijdend samen te werken in diezelfde overheid. Hij bouwde goede relaties op binnen en buiten de Vlaamse administratie en was betrokken bij de uitwerking van dossiers die een raakvlak hebben met Welzijn. De proefprojecten wonen-welzijn, de financiële ramingen voor de bouw van sociale assistentiewoningen, de verdeling van de kosten voor de realisatie van ADL-woningen, de beleidsvoorbereiding voor de instroompercentages personen met een handicap en ex-psychiatrisch patiënten in de sociale huisvesting,...

Dit jaar maakte hij de overstap naar het VAPH. Hij doet dit vanuit een engagement voor mensen die het moeilijker hebben om volwaardig deel uit te maken van onze maatschappij. Als nieuwe leidinggevende wil hij verantwoordelijkheid opnemen in een sector met een hoge maatschappelijke meerwaarde en met grote beleidsmatige en organisatorische uitdagingen.

Alle medewerkers van het VAPH heten hem van harte welkom.

Tegelijkertijd betekent dit ook dat het VAPH afscheid neemt van Karine Moykens, die sinds midden januari waarnemend administrateur-generaal was. Het VAPH bedankt haar voor haar inzet en enthousiasme en wenst haar het allerbeste toe.

INHOUD

04 PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Van aanbod naar vraag. De vier krachtlijnen van het decreet.

07 INTEGRALE JEUGDHULP

Een case. Hoe de Intersectorale Toegangspoort werkt.

08 WERKEN IN DUO

DUOdag. Doedag voor mensen met een arbeidsbeperking.

10 KORT

12 RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE HULP
De Markgrave. Hoe het tehuis mensen weer op weg zet.

14 DE DAG VAN

Amelie Vandewalle, dove ergotherapeute in een rusthuis.

15 SPORTIEF

Special Olympics. Een van de medaillekandidaten, André Schepers, aan het woord.

16 WONEN

GiPSo. Een wooninitiatief dat ondersteunt.

18 TOERISME

Herdenking WO I. Hoe toegankelijk zijn toeristische trekpleisters?

19 SERVICE

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Coverfoto: Toerisme Vlaanderen, infopunt toegankelijk reizen • Verantwoordelijke uitgever: James Van Casteren, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Redactie & realisatie: Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • Concept en hoofdredactie: Ben Herremans • Coördinatie: Jill Goethals • Vormgeving: Lien Huyghe • Eindredactie: Gerda Waeyaert • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer de communicatiedienst: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Tel. 02 225 85 97 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

“Meer mensen beter helpen: een belangrijke stap (is) gezet”

De Vlaamse regering heeft op 25 april het decreet over de persoonsvolgende financiering (PVF) voor personen met een handicap bekrachtigd. De volgende Vlaamse regering zal dan besluiten maken om dit nieuwe systeem in de praktijk te brengen en de nodige budgetten daarvoor voorzien.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE

VOORUITGANG. PVF wordt geleidelijk aan ingevoerd.

PVF is een belangrijke pijler in de overgang van aanbod- naar vraaggestuurde zorg, de andere pijler is de vernieuwing van het zorgaanbod. Doel is dat er in 2020 een garantie komt op zorg voor de personen met een handicap met de grootste ondersteuningsnood en dat goed geïnformeerde gebruikers gebruik kunnen maken van vraaggestuurde zorg en assistentie, in een inclusieve samenleving.

Het systeem zal in stappen worden ingevoerd: de wijze van fasering moet nu worden uitgewerkt. Om dat mogelijk te maken, zijn er verschillende werkgroepen actief, waarin gebruikers, voorzieningen, vakbonden, experts en het VAPH nu samen de praktische uitvoering voorbereiden. Zo bijvoorbeeld met uitgebreide onderzoeken naar de budgetten, de toewijzing ervan, soorten ondersteuning enzovoort. Daarnaast lopen er proefprojecten met voorzieningen die hun aanbod versoepelen, door middel van multifunctionele centra voor jongeren (MFC's) en het flexibel aanbod voor meerderjarigen (FAM). Dat is een stap naar de zorgvernieuwing. Het decreet Persoonsvolgende Financiering voorziet twee trappen:

BASISONDERSTEUNINGSBUDGET (BOB)

- Voor mensen met een erkende handicap en een beperkte ondersteuningsnood.
- Een vast forfaitair bedrag per maand, dat wordt uitgekeerd via het systeem van de zorgverzekering.
- Voor kosten als dienstencheques, thuiszorg, beperkte dagopvang, vergoeding voor het gebruik van de wagen van een vriend,...
- Je kan het bedrag vrij besteden en hoeft geen bewijzen voor te leggen. Je mag het ook combineren met het verkrijgen van hulpmiddelen.
- De basisondersteuning komt bovenop tegemoetkomingen waarop je eventueel recht hebt vanuit het federale bestuursniveau.
- Heb je toch meer ondersteuning nodig en kom je niet toe met het basisondersteuningsbudget, dan kan je overstappen naar het persoonsvolgend budget.

PERSOONSVOLGEND BUDGET (PVB)

- Als je meer, intensievere, frequentere of gespecialiseerdere ondersteuning nodig hebt en het basisondersteuningsbudget niet voldoende is.
- Of als je hulp of ondersteuning nodig hebt van diensten of voorzieningen waarvoor je de toelating moet krijgen van het VAPH.

“DE OVERGANG VAN EEN IK- NAAR EEN WIJ-MAATSCHAPPIJ BETEKENT EEN HELE OMSLAG.”

“We maken een uitgebreid beeld op van de centrale persoon”

In het decreet wordt er gesproken van iemands ondersteuningsplan, als element om de ondersteuning te organiseren. Vandaag heeft elke provincie al een dienst ondersteuningsplan. Wat dat in de praktijk betekent, vertellen zij.

De diensten ondersteuningsplan (DOP), die zo'n twee jaar actief zijn, helpen mensen met een handicap naar een grotere autonomie, onder meer door met hun netwerk na te denken. “Samen met de persoon met een handicap en andere betrokkenen maken we een uitgebreid beeld op van wie de centrale persoon is, wat die nodig heeft om een gelukkig leven te leiden, hoe hij in de samenleving staat, relaties, capaciteiten, interesses en zo meer. We peilen naar zijn tevredenheid op het vlak van wonen, werk en vrije tijd”, vertelt Lieve Bouwens van OpMaat vzw, een DOP in Antwerpen. Het bestaande netwerk wordt in kaart gebracht en we bekijken welke mensen de centrale persoon wil betrekken in zijn ondersteuningsgroep en wie daarin, ook voor een langere periode, kan samenwerken. Tijdens het DOP-traject kunnen we ook de resterende vraag naar VAPH-ondersteuning uitzuiveren. Door uitgebreid stil te staan bij je vragen word je ook bewuster van je ondersteuningsnoden. Nu zijn vragen aan het VAPH nog vaak gekaderd binnen het aanbod van de voorzieningen. Door de persoonsvolgende financiering zullen voorzieningen veel

meer een antwoord op maat van mensen bieden. Bovendien kan het basisondersteuningsbudget ook een meerwaarde brengen, bijvoorbeeld wanneer cliënten vanwege de lange wachtlijsten bij de reguliere diensten een beroep moeten doen op privédiensten. Als er een restvraag voor het VAPH is, is het belangrijk dat de persoonsvolgende financiering aanvullend op het basisondersteuningsbudget kan worden toegekend. Vermaatschappelijking van de zorg is een thema dat niet alleen voor de voorzieningen en de maatschappij, maar ook voor de persoon met een handicap en zijn netwerk een hele omslag betekent. De overgang van een ik- naar een wij-maatschappij is niet makkelijk, maar we hebben al positieve verhalen, en merken ook dat verenigingen meer gericht zijn naar buurten en regio's om aan samenlevingsopbouw te doen en mee te ondersteunen. Ik heb niet het gevoel dat we er alleen voor staan.”

- Dit budget zal gebaseerd zijn op een ondersteuningsplan.
- Je moet inschatten hoeveel, wanneer en welke ondersteuning je nodig hebt. Het VAPH werkt aan methoden om je daarbij te helpen.
- Het persoonsvolgend budget bestaat in drie vormen:
 1. Een cashbudget dat je kan gebruiken om je ondersteuning zelf te organiseren (deze uitgaven moeten wel verantwoord worden);
 2. Vouchers die je kan inruilen voor je ondersteuning door erkende VAPH-voorzieningen. Je kiest zelf de erkende VAPH-voorziening waar je naartoe wilt. Het VAPH betaalt die voorziening dan rechtstreeks;

3. Een combinatie van een budget met het vouchersysteem. Je krijgt dan zowel een bepaald bedrag als vouchers.

Het basisondersteuningsbudget, het cashbudget en de vouchers zijn persoonsvolgend. Dat betekent, als de ondersteuning die nodig is niet wijzigt, het budget de persoon volgt. Ga je van trap 1 naar trap 2, dan vervalt je BOB (trap 1).

BELANGRIJKE UITDAGINGEN VOOR DE BOEG

Met de vraagsturing via de persoonsvolgende financiering en door een grondige vernieuwing in het zorgaanbod, zullen meer mensen beter kunnen worden geholpen. Dat neemt niet weg dat er nog

een ander belangrijk element is. Het huidige budget volstaat, zelfs met al deze wijzigingen, niet om alle huidige en toekomstige vragen onmiddellijk te beantwoorden. Daarom zal de nieuwe Vlaamse regering een groeipad voor het aanbod moeten vastleggen. ✱

“ IK ZOU NIET MEER TERUG WILLEN NAAR HOE HET VROEGER WAS.

“Toen ik mijn PAB kreeg, was dat een enorme opluchting”

Vandaag organiseren al ruim 2.200 mensen hun ondersteuning via hun persoonlijke-assistentiebudget. Het systeem zal mee inspiratie vormen voor de persoonsvolgende financiering, daarom gingen we luisteren wat zo'n budget voor iemand kan betekenen.

Marie-Hélène Warrens was in 2001 bij de eerste groep mensen die een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) kregen toegekend. “De dag dat ik de brief van de toekenning kreeg, was dat een enorme opluchting”, vertelt ze daarover. “Mijn zoontje was geboren in mei, en vanaf 1 juli of 1 augustus

mocht ik beginnen met PAB.” Het PAB is een jaarlijks budget van de overheid dat in functie van de handicap wordt vastgesteld. “Met mijn PAB ben ik eigenlijk zelf werkgever geworden. Je kunt ondersteuning vragen aan of alles laten regelen door een budgethoudersvereniging, maar dat kost ook geld, en ik ben altijd handig geweest met boekhouding. Door een dwarslaesie zijn mijn romp, benen en een arm verlamd en kan ik slechts één arm gedeeltelijk gebruiken. Daarom heb ik assistenten aangenomen met dienstencheques die mij helpen in het huishouden. Twee assistenten zijn geregeld chauffeur van

mijn aangepaste bestelwagen, en hen betaal ik via PWA-cheques. En een assistent werkt met een gewoon arbeidscontract. Tot slot komt er ook iemand van Familiehulp, maar die betaal ik niet vanuit mijn budget.”

“Mijn levenskwaliteit is er enorm op vooruitgegaan sinds ik het PAB krijg”, zegt Marie-Hélène Warrens nog. “Het is voor mij nu wel makkelijker geworden om eens iets buitenshuis te doen en ik ben veel onafhankelijker en actiever geworden. Dat ik weer in staat ben om mijn leven zelfstandig in handen te nemen, is mijn relatie en vriendschappen ten goede gekomen. Mijn man werkt full-time en kan alleen in het weekend of na zijn werk bijspringen. Als hij 's avonds thuiskomt, is een groot gedeelte van het huishouden gedaan. En tijdens de week neem ik al maatregelen, zoals het voorbereiden van maaltijden, zodat we in het weekend ons plan kunnen trekken. En het is makkelijker om met vrienden af te spreken als je zelf kunt regelen om ter plaatse te geraken. Ik wilde ook absoluut een kind, en met de extra hulp is dat goed gelukt. Toen mijn zoontje op zijn drie jaar naar de kleuterschool ging, kon ik daardoor ook buitenshuis gaan werken. Ik zou niet meer terug willen naar hoe het vroeger was.”

“We zitten op het juiste spoor”

In maart trad de Intersectorale Toegangspoort in werking. Vragen voor minderjarigen worden voortaan aan deze poort gesteld en niet langer aan het VAPH. Wat betekent deze verandering nu voor een jongere met een handicap? Het verhaal van Sam maakt duidelijk dat de verandering zich vooral achter de schermen afspeelt.

TEKST NATHALIE DIRIX

Sam* is een leerling in de 2de kleuterklas van een school voor buitengewoon kleuteronderwijs.

“Een paar maanden geleden signaleerde de juf van Sam ons tijdens het oudercontact dat er behalve Sams visuele handicap ook sprake was van een motorische en verstandelijke beperking”, vertelt zijn moeder. “Dit verraste ons niet echt. Door een aantal reacties die we niet konden plaatsen, hadden we een vermoeden dat er bij Sam meer aan de hand was.”

“De feedback van de juf was dan ook de start van een positieve wending. Nu kon onze zoektocht naar aangepaste hulp beginnen. Vrij snel hadden we een gesprek met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en de school. Het CLB stelde voor om met een diagnostisch onderzoek te achterhalen wat er fout liep.”

“Een paar dagen later bevestigde het onderzoek dat Sam een matig verstan-

*DE TOEGANGSPOORT. De noodzaak van aangepaste ondersteuning.

“ HET TRAJECT VOOR DE JUISTE HULP VOOR SAM IS IN IEDER GEVAL OPGESTART.

delijke handicap en een motorische beperking heeft. Er werd ons ook duidelijk gemaakt dat een aangepaste ondersteuning noodzakelijk is. Lars, de hulpverlener van het CLB, zou ons verder begeleiden zodat we zo snel mogelijk geïnformeerd zouden worden over de voorzieningen waarop Sam een beroep kan doen.”

EEN GERICHTE KEUZE

Hoe ging het dan verder? De moeder van Sam gaat voort met haar verhaal. “Lars van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding heeft dan contact opgenomen met de toegangspoort. Een paar weken later ontvingen we van de poort een voorstel van indicatiestelling. Sam kon terecht in een verblijf voor minderjarigen met een handicap zoals een medisch pedagogisch instituut. Of hij kon een beroep doen op ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap.”

“We hebben voor het eerste gekozen. De poort zal ons nu een lijst bezorgen van VAPH-voorzieningen in onze regio die een module ‘verblijf voor kinderen van

vijf jaar met een handicap’ aanbieden. Dan kunnen we een gerichte keuze maken. Op het moment dat de voorziening akkoord gaat, kan – zodra er een plaats vrijkomt – de hulp voor Sam worden opgestart.”

Lars liet ons ook weten dat er onderzocht wordt of de Intersectorale Regionale Prioriteitencommissie een prioriteit aan het dossier van Sam zou toekennen. Dat is nog even afwachten. Ondertussen is het traject voor de juiste hulp voor Sam in ieder geval opgestart. We zitten op het juiste spoor.” ✱

*De naam in dit verhaal werd gewijzigd omwille van privacyredenen. De foto is een archiefbeeld van Jongerenwelzijn en staat los van de Intersectorale Toegangspoort.

“Ik wil een job die ik graag doe. Zoals iedereen”

Voor Bianca Van Camp ging op DUOdag een droom in vervulling. Op zo'n dag draait een persoon met een arbeidsbeperking een dagje mee in een bedrijf of organisatie. Bianca hielp mee in dierenpark Planckendael. “Dat zou ik elke dag willen doen. Het is geweldig om met en tussen de dieren te werken.”

TEKST ANN BRAECKMAN
FOTO SARAH VAN DEN ELSKEN

Het is rustig in het dierenpark Planckendael. Het nieuwe Amerikaanse continent waar je tussen de pinguïns kan wandelen, is nog niet open voor het publiek. Medewerkers zijn hard aan het werk om alles in orde te brengen voor de vele bezoekers die verwacht worden tijdens de vakantie. Voor één dagje helpt ook Bianca Van Camp (19) mee. Op de kinderboerderij is ze druk in de weer tussen de hangoorgeriten, de minivarkens,

de dwergzels en de kippen. Bianca is er aan de slag dankzij DUOdag, een initiatief waarbij mensen met een arbeidsbeperking een dagje meedraaien in een bedrijf. “Het is de eerste keer dat we met het dierenpark Planckendael deelnemen aan DUOdag”, vertelt Benny van Dyck, hoofdverzorger van de zoogdieren. “De vraag kwam van GTB, een gespecialiseerde dienstverlening voor personen met een arbeidshandicap, om-

“ HET GEBEURT DAT EEN DUODAG UITMONDT IN EEN STAGE VAN EEN LANGERE PERIODE.

dat Bianca zo van dieren houdt. We hebben meteen toegezegd, want we steunen met het park gelijkaardige projecten. Zo werkt hier één dag per week iemand met het syndroom van Down en helpt ook een persoon met zware autismestoornissen hier twee keer per week. We hebben de ervaring om met mensen met een beperking te werken.”

OP ZOEK NAAR EEN JOB

“Vanmorgen om halfnegen zijn we begonnen”, vertelt Bianca. “Benny heeft ons uitgelegd wat we moeten doen en dat verloopt heel vlot. Het takenpakket is gevarieerd. We geven de dieren eten en drinken, we maken hun koten proper, slaan een babbeltje met de bezoekers.” Bianca krijgt ook de hulp van Valerie Gerard. Zij is trajectbegeleider bij GTB Antwerpen en begeleidt zo'n negentig mensen met een arbeidsbeperking naar een job. Heel wat mensen zijn dankzij haar een dagje aan het werk bij een bedrijf of organisatie in Antwerpen en vandaag wil ze met haar eigen ogen wel eens zien hoe zo'n DUOdag in de praktijk verloopt. “Ik steek nu samen met Bianca mijn han-

AAN HET WERK. Bianca en Valerie geven de dieren een propere omgeving.

den uit de mouwen. Normaal gebeurt dat met een medewerker van het bedrijf zelf, maar vandaag vormen wij uitzonderlijk een duootje.”

Bianca volgde buitengewoon onderwijs (OV2, een opleiding voor jongeren met een matig verstandelijke beperking, red.) en is sinds eind juni 2013 op zoek naar een job. Ze wordt daarin begeleid door GTB. “Op zich zou het niet zo moeilijk moeten zijn,” legt Valerie Gerard uit, “maar Bianca is vrij kieskeurig als het gaat om het vinden van een job. Ze wil echt iets met dieren doen, maar dat is niet evident omdat ze niet over het juiste diploma beschikt.”

“Ik heb al vrijwilligerswerk op een kinderboerderij gedaan,” vult Bianca aan, “maar betaald werk vinden in die sector is moeilijk. Nochtans: ik hou heel veel van dieren, zolang ze me maar geen pijn doen, zoals daarnet die ezel (*lacht*). Thuis heb ik ook twee katten en een hond. Dit werk hier zou ik beslist elke dag willen doen.”

DE STAP NAAR EEN STAGE

“Het was voor ons zeker een positieve ervaring om Bianca hier een dagje bij ons te hebben,” vindt Benny van Dyck, “maar natuurlijk: op één dag kan je geen oordeel over iemand vormen. Meestal laten we een mogelijke nieuwe medewerker voor een paar dagen komen.”

“ PLANCKENDAEL WAS DIRECT ENTHOUSIAST OVER HET INITIATIEF EN HEEFT DE ERVARING OM MET MENSEN MET EEN BEPERKING TE WERKEN.

En dat is eveneens mogelijk via GTB. “Het gebeurt dat een DUOdag uitmondt in een stage van een langere periode”, zegt Valerie Gerard. “In dit specifieke geval, voor Bianca, gelden evenwel andere regels. Deze DUOdag was een manier om haar te motiveren, haar een zetje te geven in de hoop dat ze nu iets meer

openstaat voor ander werk. Ze heeft nu haar droom kunnen realiseren, nu is het aan ons om voor haar werk te vinden waar ze zich ook goed bij voelt.” Dat beseft Bianca maar al te goed. “Ik weet dat ik me iets toegankelijker moet opstellen, maar ik denk ook niet dat het zo abnormaal is dat ik iets wil doen wat

ik graag doe. Het is nog wat zoeken. Het liefst zou ik de Lotto winnen, dan kan ik als vrijwilliger elke dag met dieren werken, maar dan zou ik echt wel veel geluk moeten hebben.” ✨

Ook de provinciale VAPH-afdeling Leuven nam deel aan de DUOdag.

DUODAG

Het effect op de mentaliteit

DUOdag was op 27 maart aan zijn vijfde editie toe. Het concept is eenvoudig: een bedrijf zet zijn deuren voor één dag open voor een werkzoekende met een arbeidsbeperking. Die vormt dan een duo met een van de werknemers van dat bedrijf. De werkzoekende kan proeven van een nieuwe werkervaring, maar ook voor de werkgevers biedt het kansen. Dankzij DUOdag leren zij de vaardigheden en de mogelijkheden van een werknemer met een arbeidsbeperking kennen.

Elk jaar opnieuw stijgt het aantal deelnemers aan DUOdag. Dit jaar werkten 501 mensen met een arbeidsbeperking mee in maar liefst 480 deelnemende bedrijven en organisaties, verspreid over heel Vlaanderen en Brussel. Ook Wallonië organiseert intussen een DUOdag.

Het effect van de vorige edities is al merkbaar bij werkgevers. “Dat was ook ons doel”, vertelt projectcoördinator Wannes Marivoet. “Tijdens DUOdag leren bedrijfsleiders en werknemers met een arbeidsbeperking elkaar in de praktijk kennen. We merken een mentaliteitswijziging. Meer en meer kunnen we werkgevers ervan overtuigen dat het in dienst nemen van personen met een arbeidsbeperking geen last hoeft te zijn. Zo'n DUOdag heeft meer effect dan onverschillig welke sensibiliseringscampagne. Al blijft het een werk van lange adem, we zien toch stilaan verandering in de dagelijkse praktijk.”

KORT

Met de fiets op vakantie

Zin om een eind door de zomer te fietsen? Toerisme Vlaanderen heeft heel wat fijne overnachtingsmogelijkheden te bieden.

De brochure 'All In, toegankelijke vakantieverblijven in Vlaanderen en Brussel' geeft je een volledig overzicht van alle vakantieverblijven met een label A (basistoegankelijk) of A+ (comfortabel toegankelijk). Alles werd ter plaatse onderzocht en deskundig beoordeeld.

Wie zelf graag een eindje gaat fietsen of met de handbike rondtoert, vindt in alle provincies tal van goed berijdbare paden die ook toegankelijk zijn voor wie minder mobiel is. De informatie is altijd gebaseerd op objectief deskundig onderzoek of op de positieve ervaringen van bezoekers met een handicap. Er is ook informatie over verhuurdiensten die elektrische scooters en allerhande aangepaste fietsen (rolstoelfiets, handbike, tandem, driewieler, joëlette,...) aanbieden.

Je kunt de brochure downloaden of bekijken op www.toegankelijkreizen.be > Publicaties

Dagje uit

Vlaanderen en Brussel bezitten een schat aan musea, historische gebouwen en pret- of natuurparken. Ook voor wie nood heeft aan bepaalde aanpassingen of extra voorzieningen, valt er bij ons heel wat te ontdekken en te beleven.

Sommige musea organiseren rondleidingen voor doven en slechthorenden, blinden en slechtzienden, mensen met een verstandelijke en/of fysieke handicap.

In Brussel en andere steden kan je gratis een stadsplan verkrijgen dat specifiek op maat van jonge rolstoelers is toegespitst. En vergeet onderweg de innerlijke mens niet te versterken! In zowat alle steden vind je almaar meer toegankelijke restaurants en cafés.

Vlaanderen Vakantieland bundelde tal van leuke ideeën voor een fijne daguitstap op zijn website www.vlaanderen-vakantieland.nl. Kijk onder het rubriekje 'Wat te doen' > 'Bezoek en beleef'. Op www.toevla.be vind je een databank met gedetailleerde toegankelijkheidsinformatie.

Tip: neem voor je vertrek even contact op met de betrokken organisatie/instantie. Op die manier kan je vanuit je eigen verwachtingen concrete inlichtingen inwinnen.

Rock voor Specials

Clouseau, Daan, Axelle Red, Intergalactic Lovers, Kraantje Pappie, Admiral Freebee, School Is Cool,... Neen, voor deze mooie namen moet je komende zomer niet naar Werchter of Hasselt. Doornzele in Evergem is de place to be! Op woensdag 25 en donderdag 26 juni vindt daar de achttiende editie van Rock voor Specials plaats.

Rock voor Specials heeft alles wat een 'echt' festival heeft. Een grote openluchtweide met een gigantisch podium. Een camping met een bijbehorend festivalontbijt. En uiteraard een mooie line-up van bekende en minder bekende groepen.

Rock voor Specials richt zich op mensen met een verstandelijke beperking en wil hen de kans geven om in een aangepaste omgeving het echte festivalgevoel te ervaren. Het volledige festival is bovendien toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Ook met zijn democratische prijzen onderscheidt Rock voor Specials zich van de grote broers.

Dit jaar verwachten de organisatoren meer dan vijfduizend uitgelaten feestvierders.

Meer info: www.rockvoorspecials.be, 09 253 6352

Hulpmiddelen voor iedere leeftijd

Vlaanderen streeft naar een beleid waarbij ouderen, personen met een handicap en chronisch zieken – ongeacht hun leeftijd – de nodige hulpmiddelen ter beschikking krijgen. Samen met het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bereidt het VAPH dit beleid voor. Intussen kregen vier proefprojecten een subsidie voor maximaal drie jaar.

Hoe kunnen we in de toekomst de beschikbare middelen aanwenden om die grote groep van zorggebruikers een brede waaier van kwaliteitsvolle hulpmiddelen te garanderen? Elke innovatie is zeer welkom. Eind 2013 deed het VAPH daarom – in samenwerking met het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – een oproep voor drie soorten acties:

- De analyse uitwerken voor het uitbouwen van een online, interactieve databank voor alle betrokkenen in het voortraject, bij het toekennen van hulpmiddelen.
- De verdere productontwikkeling van hulpmiddelen voor communicatie en mobiliteit ondersteunen.
- Programma's voor het hergebruik van deze hulpmiddelen ontwikkelen.

Vier erkende voorzieningen kregen middelen om hun samenwerking met andere gespecialiseerde organisaties in te zetten: de vzw Gouverneur Kinsbergencentrum, de vzw Pegode, de vzw Stijn en de vzw Zonnestraat. De kennis en expertise die bij deze acties worden opgedaan, moeten een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het leeftijdsafhankelijk hulpmiddelenbeleid.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wees bovendien twee opdrachten toe. Het ene zal de impact van de huidige financiering op de efficiënte en effectieve inzet van hulpmiddelen analyseren, het andere zal de inschaling van de ondersteuningsnoden voor personen met een handicap, ouderen en chronisch zieken vergelijken.

Meer info?

VAPH:
02 225 84 68; rudi.kennes@vaph.be
(administratief - budgettair)

en 02 225 86 65,
anne-marie.deleyn@vaph.be
(inhoudelijk)

**Departement Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin:**
02 553 33 05,
frank.kuylen@wvg.vlaanderen.be

Vrijwilligers op pad

Toerisme Provincie Antwerpen (TPA) zoekt vrijwilligers om fiets- en wandelroutes te controleren op hun toegankelijkheid. Het project loopt in samenwerking met het Centrum voor Toegankelijkheid (CTPA).

Fietsen en wandelen zijn stilaan nationale sporten geworden, waar iedereen graag aan meedoet. Om ook mensen met een handicap te laten genieten van toegankelijke paden, creëerde Toerisme Provincie Antwerpen (TPA) een viertal toegankelijke wandel- en fietslusjes die elk vanuit toegankelijke logies vertrekken. De routes bieden onderweg voldoende mogelijkheden voor een hapje en een drankje, een sanitaire stop, bezienswaardigheden,... Ze situeren zich vooral in de toeristische regio's Scheldeland en Antwerpse Kempen. Om zeker te zijn dat de fiets- en wandelroutes ook na de lancering nog voor iedereen toegankelijk blijven, zoekt TPA vrijwilligers die de routes regelmatig willen controleren en kleine herstellingen uitvoeren.

Meer info: [Karlien Smets](mailto:Karlien.Smets),
03 240 61 90

“Dit soort begeleiding was vroeger onmogelijk”

Het verhaal van slechtziende Çois Braspenninx illustreert mooi hoe rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) de nodige, specifieke ondersteuning kan bieden aan mensen met een handicap die nog geen ondersteuning van het VAPH hebben. “Eigenlijk zetten wij Çois nu weer op de rails.”

TEKST PETER VAN DYCK

WEER OP DE RAILS. Çois springt elke dag het tehuis binnen voor een kop koffie.

En oktoberdag met onstuimig weer vorig jaar. Een kantelmoment in het leven van Çois Braspenninx. Hij fietst die dag naar zijn werk in Hoogstraten, een tocht van 35 kilometer. Çois merkt een weggewaarde tak op het fietspad niet op en valt. Met bebloed gezicht rijdt hij verder. Na de eerste zorgen krijgt Çois echter last van een wazig zicht. Alsof hij door een gordijn kijkt, zoals hij het zelf omschrijft. Begin december moet hij door deze visuele problemen noodgedwongen stoppen met werken. Onderzoek door de oogarts brengt de diagnose glaucoom of hoge oogdruk aan het licht, een aandoening die het gezichts-

veld doet versmallen en waarschijnlijk zijn valpartij verklaart. Tot zijn eigen grote verbazing wijst het onderzoek zelfs uit dat Çois niet meer door zijn rechteroog kan zien. Om het linkeroog nog te redden, dringt een operatie zich op. Na de ingreep moet hij wekelijks op controle in het ziekenhuis.

Tijdens zo'n consultatie maakt hij kennis met An Caluwaerts van de sociale dienst van De Markgrave, een voorziening voor slechtzienden en blinden uit Antwerpen. Het ziekenhuis heeft deze dienst gecontacteerd voor de revalidatie. Çois kan bij An terecht voor alle zorgvragen, onder andere met betrekking tot zijn mobiliteit.

IN PANIEK VOOR DE POORT

Tijdens de revalidatie krijgt Çois te horen dat hij uit het huis moet waar hij sinds drie jaar een kamer huurt van een Afrikaanse vriendin. Omdat Çois niet op een eigen sociaal netwerk kan rekenen, onderzoekt De Markgrave alle opvangmogelijkheden. Overal vangt men helaas bot. Intussen leert Çois een familie migranten kennen. Hij kon wel bij hen intrekken, zeiden ze. Niet veel later krijgt hij spijt van die beslissing. Op een moment staat Çois in paniek voor de poort van De Markgrave. Hij wil naar een andere plek, maar weet niet waarnaartoe. “Met de directie bekeken we wat we voor Çois

konden doen”, vertelt An Caluwaerts. Dat De Markgrave sinds kort rechtstreeks toegankelijke hulp kon aanbieden, bleek een geschenk uit de hemel. “Dit gaf ons de gelegenheid om Çois voor twaalf nachten een kamer in ons tehuis aan te bieden, terwijl dat soort crisisopvang vroeger onmogelijk was voor ons.”

NOOIT EERDER ZELFSTANDIG

In de tussentijd kon De Markgrave helpen om een geschikt huurappartement voor Çois te zoeken. Dat lukte ook: ze vonden een studio in de buurt van De Markgrave. Als volgende stap bood de voorziening via RTH afstandsbegeleiding aan. Zo kon begeleider Lieselot Buys Çois bijstaan bij het in orde brengen van alle nodige documenten voor de verhuizing.

Die ondersteuning is zeer welkom. “Çois heeft nooit eerder zelfstandig gewoond. Je kan je inbeelden dat het een hele aanpassing voor hem is”, zegt Lieselot. Elke donderdagnamiddag komt ze naar zijn appartement om te bekijken waarmee ze hem van dienst kan zijn. Vaak regelt Lieselot het een en ander voor hem, soms doen ze samen boodschappen. Lieselot zorgde er onder meer voor dat wekelijks

“DAT DE MARKGRAVE SINDS KORT RTH KON AANBIEDEN, BLEEK EEN GESCHENK UIT DE HEMEL.”

iemand van Gezinshulp langskomt voor huishoudelijke taken en dat het OCMW Çois' budget beheert. Verder krijgt Çois ook de psycholoog van De Markgrave over de vloer voor psychosociale hulp. Omdat RTH combineerbaar is met diensten ondersteuningsplan (DOP), houdt iemand van OpMaat zich intussen ook bezig met de zoektocht naar geschikt vrijwilligerswerk voor Çois. “Eigenlijk komt het erop neer dat we Çois nu weer op de rails proberen te zetten”, legt An Caluwaerts uit.

KOFFIE MET LOTGENOTEN

Ondertussen is het duidelijk dat, ook als alle middelen van de RTH uitgeput zullen

zijn, verdere ondersteuning gewenst is. De aanvraag voor niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening is nu lopende. Çois is zichtbaar opgelucht. “Ik ben blij dat ik hier terecht kan”, zegt hij over De Markgrave. Nog elke dag springt Çois even het tehuis binnen om een kop koffie te drinken. “Het is goed dat ik hier met lotgenoten kan praten.”

Hij kijkt, als voormalige doelman van voetbalclub Hoogstraten, nu al enorm uit naar de matches van de Rode Duivels op het WK voetbal, die op groot scherm in het tehuis te zien zullen zijn. ★

“DE MARKGRAVE HIELP ÇOIS BIJ HET ZOEKEN NAAR EEN GESCHIKT HUURAPPARTEMENT.”

Waarom VAPH rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) stimuleert en financiert

Sinds ongeveer een jaar bieden zo'n 180 Vlaamse en Brusselse voorzieningen RTH aan. RTH bestaat in drie vormen: begeleiding (individuele gesprekken met een begeleider), dagopvang (een zinvolle dagbesteding zoals creatieve activiteiten of sociale vaardigheidstrainingen) en verblijf (nachttopvang). Om er gebruik van te kunnen maken, volstaat een vermoeden van handicap. Op die manier kan velen de hand gereikt worden die nog geen VAPH-ondersteuning krijgen. Ze kunnen al wat verlichting vinden via RTH. Een begeleidend gesprek kost de gebruiker in 2014 maximaal 5,05 euro, een dag opvang maximaal 9,60 euro en een overnachting maximaal 24,14 euro. Personen kunnen per jaar 12 begeleidingen, 24 dagen dagopvang en 12 dagen verblijf (nacht-opvang) krijgen. Deze prijzen kunnen zo laag worden gehouden dankzij de subsidiëring door het VAPH. RTH is wel beperkt in de tijd.

Begeleiding gebeurt in de vorm van individuele gesprekken met een begeleider. Een gesprek duurt 1 tot 2 uur. Een gesprek kan thuis of bij een VAPH-dienst of -voorziening plaatsvinden. Enkele voorbeelden zijn de organisatie van het huishouden, het budget of de administratie, de werksituatie, relaties, leren zelfstandig wonen, opvoeding van kinderen,... Begeleiding is er ook voor kinderen. Bij hen is de begelei-

ding vooral gericht op aanvaarding van de handicap, leren omgaan met de handicap en hun toekomst. De ouders worden er ook bij betrokken. Zij krijgen dan psychosociale en opvoedingsondersteuning. Bij het begin van een begeleiding is er vaak nood aan een intensieve ondersteuning. Daarom is de mogelijkheid gecreëerd om tot 48 begeleidingen te krijgen tijdens de eerste 24 maanden. Daarna wordt het aantal beperkt tot maximaal 12 begeleidingen per jaar.

Bij **dagopvang** zorgt een VAPH-voorziening voor een zinvolle dagbesteding. Bijvoorbeeld: koken, creatieve activiteiten, zelfredzaam leren zijn of sociale vaardigheidstraining. Het wordt aangeboden tijdens de week en in het weekend. Je kan dagopvang in halve dagen nemen, wat neerkomt op maximaal 24 volle dagen of 48 halve dagen per jaar waarop de persoon met een handicap naar een voorziening kan gaan. Wanneer een **verblijf** een overnachting in een VAPH-voorziening betekent, waarbij ook 's avonds en 's ochtends ondersteuning wordt geboden, tijdens de week of in het weekend, dan kan dat maximaal 12 nachten per jaar. Voor zo'n overnachting waarbij je ook 's avonds en 's ochtends wordt ondersteund, betaal je maximaal 24,14 euro. Ten slotte is er de mogelijkheid om de dagopvang, de begeleiding en/of het verblijf te combineren.

“Bejaarden hebben veel geduld”

Amelie Vandewalle (29) is doof en werkt al twee jaar als ergotherapeute in een rusthuis. “In het begin was het moeilijk om me verstaanbaar te maken,” zegt ze, “maar intussen verloopt de communicatie heel vlot.”

TEKST ANN BRAECKMAN
FOTO KRISTOF PATTYN

Voor Amelie was het niet gemakkelijk om werk te vinden. “Toen ik nog studeerde, was het door mijn handicap al niet eenvoudig om een stageplaats te vinden. Ik wist dat het voor een job nog moeilijker zou worden.” Na een hele tijd kwam ze via GTB, een organisatie die personen met een arbeidshandicap begeleidt naar een passende job, terecht in het woon- en zorgcentrum Sint-Anna in het West-Vlaamse Ernegem. “Dankzij DUOdag (zie p. 8) mocht ik een dagje proeven van het werk in het rusthuis”, vertelt Amelie. “Het was voor beide partijen een goede ervaring die uiteindelijk uitmondde in een stage van zeven weken.” Van het een kwam het ander en voor ze het goed en wel besefte, werkte Amelie in het rusthuis. Amelie heeft inmiddels een uitgebreid takenpakket. “Mijn dag begint met de ont-

bijtbegeleiding. Daarna volgt een korte activiteit met de bewoners: een spel, verwenmoment, relaxatiebad, een bezoek aan de winkel of bibliotheek, handfunctietraining. Verder is er dagelijks overleg met de andere teamleden, tijd voor wat administratie en in de namiddag ruimte voor een grotere activiteit: samen koken, de hobbyclub, volksspelen en heel af en toe is er ook een optreden in de cafetaria.”

LIPLEZEN EN OOGCONTACT

Amelie werkt deeltijds (19 uur per week). “Deels omdat er niet meer uren vacant zijn, maar ook door mijn doofheid. Mijn collega’s nemen ook levenslopen en testen af bij de bewoners. Voor mij is dat moeilijk omdat ik de bewoners niet altijd begrijp. Ik kan liplezen als ze duidelijk praten, maar het merendeel spreekt dia-

“DE VRAAG WAS OF DE INTERACTIE MET BEWONERS EN COLLEGA’S WEL ZOU LUKKEN. GELUKKIG WEL.”

lect. Voor mij is dat bijna onmogelijk om te begrijpen. Alhoewel, ik ken intussen wel al een mondje dialect.”

“Communicatie zal altijd een moeilijk punt zijn”, merkt Amelie op. “Op vergaderingen is altijd een tolk aanwezig, maar voor de rest zijn er niet veel grote aanpassingen moeten gebeuren, enkel wat kleine veranderingen.”

In het begin was er twijfel of men Amelie wel zou in dienst nemen. “Niet onbegrijpelijk”, vindt ze zelf. “De grote vraag was of de interactie tussen mij, de bewoners en mijn collega’s wel zou lukken. Gelukkig is die vrees snel weggewerkt. Iedereen ziet dat ik hard mijn best doe. Ik begrijp niet alle bewoners, maar ik hecht veel belang aan oogcontact. Ik kijk altijd goed om te achterhalen wat ze precies willen of bedoelen, en dat lukt goed. Ook mijn collega’s doen hard hun best zodat ik alles kan meevolgen wat er wordt verteld. Hoe langer ik er werk, hoe beter het gaat. Ik werk echt in een superteam.” Voor Amelie is haar job heel belangrijk. “Ik ben graag tussen de mensen”, zegt ze. “Ik heb stage gelopen bij verschillende doelgroepen en ik werk het liefste met ouderen. Ze hebben tijd en geduld voor mij. Ze worden niet boos als ik iets niet versta.” ✨

STARTPUNT. De dag begint met begeleiding aan het ontbijt.

“Ik denk dat de Belgen veel medailles kunnen behalen”

Op 9 september landt de olympische vlam in België voor de Special Olympics Europese Zomerspelen, gericht op atleten met een verstandelijke beperking. Tweeduizend atleten uit 58 landen bereiden zich momenteel voor op wat het grootste sportevenement in België van dit jaar wordt. Onder hen André Schepers.

TEKST ROELAND KORTLEVEN

★ANDRÉ SCHEPERS. “Ik train gemiddeld zes keer per week.”

Het organiseren van de Europese Zomerspelen is een gigantische uitdaging voor ons land. Er worden voor deze editie 58 delegaties uit Europa en Eurazië verwacht, met tweeduizend atleten en duizend coaches. Bijna zeven-duizend vrijwilligers, driehonderd officials en driehonderd medische coaches moeten alles in goede banen leiden. Naast het Host Town-programma en de 500 km lange Torch Run met de olympische vlam staan ook een grootse openings- en slotceremonie op het programma. De wedstrijden zelf bestrijken tien sportdisciplines en vinden tussen 14 en 19 september plaats in Antwerpen, Mol

en Lommel. Uiteraard willen alle deelnemers sterk presteren en, indien ook maar enigszins mogelijk, medailles veroveren. Toch overstijgt het verhaal van Special Olympics het puur sportieve. De beweging Special Olympics wil aan de wereld laten zien dat mensen met een verstandelijke beperking een volwaardige plaats in onze samenleving verdienen.

EEN GEVOEL VAN THUISKOMEN

Een van de boegbeelden van de Belgische atleten is de 40-jarige André Schepers. Hij gaat in de atletiekdiscipline resoluut voor het goud op de 1.500 en 5.000 meter en hij doet ook mee aan de

4x400 meter. “Ik werd zonder beperking geboren. Zuurstoftekort tijdens een hersenoperatie op mijn tiende maakte van mij een ander mens. Pas om mijn 32ste werd erkend dat ik sindsdien een verstandelijke beperking heb. Toen ook leerde ik de Special Olympics kennen. Het voelde aan als thuiskomen.”

Voor midden september het startschot op de atletiekpiste van Mol weerklinkt, worden het nog drukke maanden voor André. “Ik train nu gemiddeld zes keer per week. Hopelijk worden deze wedstrijden de bekroning van mijn sportcarrière. Daarnaast vervul ik als ambassadeur tal van opdrachten voor de Special Olympics. Na mijn sportcarrière hoop ik jongeren met een verstandelijke beperking te kunnen begeleiden voor de langeafstandsnummers. Dat is mijn grote droom.”

André heeft er voor het Belgische team alvast veel vertrouwen in. “Ik denk dat we best veel medailles kunnen behalen. De prima stage eerder dit jaar gaf ons het nodige vertrouwen. Hopelijk zijn de Belgische supporters massaal op post. Het is alleszins heel bijzonder om zo’n sportevenement in eigen land te mogen meemaken.” ✨

MEER INFO

www.so2014.com
Het VAPH is een van de sponsors van de Special Olympics.

“Wij zijn een gps voor mensen die initiatieven nemen”

Wie een wooninitiatief voor mensen met een handicap wil opstarten, moest vroeger vaak alleen zijn weg zoeken in het kluwen van administratie en regelgeving. Vzw GiPSo ondersteunt voortaan dergelijke initiatieven – momenteel al zo'n 45 – vanaf de start tot en met de nazorg.

VAPH financiert hen om initiatiefnemers de weg te wijzen.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE
FOTO'S JAN LOCUS

GiPSo staat voor 'Gids voor Inclusieve Projecten en Sociaal Ondernemen'. De vzw is een advies- en coachingbureau dat ouders en netwerken van personen met een handicap ondersteuning biedt wanneer die zelf een woon- of dagbestedingsproject willen opstarten.

"GiPSo is er eigenlijk gekomen op vraag van de ouders", vertelt voorzitter Bernadette Rutjes. "Velen waren op zoek naar een oplossing voor als zij er niet meer zouden zijn om voor hun kind te zorgen. Of ze hadden vanwege de lange wachtlijsten weinig hoop op een oplossing op korte termijn voor hun zoon of dochter. Maar er waren ook heel wat mensen die min of meer zelf wilden bepalen waar hun zoon of dochter komt te wonen en hoe de ondersteuning geregeld wordt. We hoorden dat almaar vaker en daarom zijn we

“ WE BEGELEIDEN MENSEN ZOVEEL WE KUNNEN, MAAR ZIJ HOUDEN WEL ZELF DE REGIE IN HANDEN.

rond de tafel gaan zitten.”

Versillende ouders hadden zelf al een project opgestart. Soms was dat een succes, maar soms bleek het ook moeilijk omdat ze vanwege de regelgeving door de bomen het bos niet meer zagen. "Van daaruit groeide dus het idee van een expertisebureau dat ouders ondersteunt die zelf een project opzetten", vervolgt Bernadette. "Een aantal projecten was al lang aan de gang, maar we kregen ook

vragen van ouders die niet wisten hoe ze daaraan konden beginnen en waar ze anderen konden vinden. Voor hen hebben we op onze website een rubriek van Vraag en Aanbod geplaatst, maar mogelijk gaan we ook infoavonden organiseren. Voorts ondersteunen we hen in alle fasen van het project, bijvoorbeeld om een vzw op te richten, om tot één visie en een einddoel te komen, bij de zoektocht naar een locatie en zo meer.”

De subsidie krijgt GiPSo vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Bernadette Rutjes: "We hebben geen personeel in dienst, maar zorgen vanuit de gebruikersorganisatie Inclusie Vlaanderen voor opvolging en coördinatie. Drie coaches die in voorzieningen werken en ervaring hebben met dergelijke projecten, staan de mensen bij. Niet voor niets vind je in de naam GiPSo

SYMPOSIUM. GiPSo wil een oplossing in de praktijk aanbieden.

overigens de verwijzing naar het navigatiesysteem gps terug. We begeleiden mensen, maar de ouders houden wel zelf de regie in handen.”

SAMENWONEN MET Z'N VIJFEN

Anne-Marie Vermeulen is een van de initiatiefnemers van Villa Vief, een co-housingproject voor twee groepen van zes personen met een lichte tot matige verstandelijke handicap in een 'gezinsituatie'. Ze werken samen met dagcentrum De Sperwer uit Lokeren, dat de dagpermanentie voor zorg verstrekt. Op de aangekochte grond worden vooraan het dagcentrum en achteraan de twee huizen gebouwd.

"We wisten al jaren wat we wilden voor

nel. Met hem vonden we eindelijk iemand die begreep wat we wilden. GiPSo bestond toen nog niet, maar later zou Bies er coach worden.”

"Met de hulp van Bies begonnen we ons doel uit te werken. Om ouders te vinden met dezelfde wensen of doelstellingen, plaatsten we een bericht in de krant. In september van vorig jaar hebben we dan een vzw opgericht, en bij elke stap werden we gecoacht. Dat is ook wel nodig, want toegegeven, we hebben dit wel wat onderschat. Er komt veel bij kijken, ook in verband met zorg. Als ouder beschik je niet altijd over voldoende informatie om alles alleen te doen. Nu kunnen we met concrete vragen en problemen terecht bij onze coach, en zoekt hij mee naar op-

door samen op uitstap te gaan, en de ouders komen veel samen. Om nog kandidaten te vinden, werken we sterk aan onze bekendheid. Eind 2016 hopen we te kunnen openen en tegen dan zullen we vast enkele mensen vinden.”

VEEL PROJECTEN GAAN TE SNEL

"Een van de belangrijkste onderdelen van het werk als coach is dat je ervoor moet zorgen dat mensen zelf hun bestemming aangeven", zegt Bies Henderickx. "De grootste bedreiging is vaak dat ze het niet eens worden over de finaliteiten. Je moet achter hetzelfde project staan en het is heel belangrijk om in een eerste tijd vooral daarop in te zetten. Ik zie heel wat projecten die veel te snel gaan en zich vooral op het vastgoed richten, maar daar zitten dus gevaren in. GiPSo hanteert drie voorwaarden voor een project: dat het wordt uitgebouwd in solidariteit, dat het betaalbaar is en niet enkel gericht op kapitaalkrachtige mensen, en dat je er een duurzame regie kunt voeren. Als die basis er is, heb je iets om op verder te bouwen." *

“ HET IS BELANGRIJK DAT DE MENSEN ZELF HUN BESTEMMING AANGEVEN.

onze dochter", vertelt Anne-Marie. "Geen instelling, maar een huis met vier, dat moest wel lukken. En met het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) zouden we de zorg kunnen betalen. Maar we wisten niet waarnaartoe. Op een symposium in Gent over het wegwerken van de wachtlijsten zat onder meer Bies Henderickx in het pa-

lossingen. Het moeilijkste is nu om kinderen samen te brengen die ongeveer dezelfde zorg nodig hebben en over een PAB beschikken om de zorg te betalen. Liefst ook kinderen van rond de twintig, met een zekere mate van zelfstandigheid. En de huisgenoten moeten natuurlijk ook overeenkomen. Daar werken we al aan

*BEGELEIDERS VAN WOONPROJECTEN. Bernadette Rutjes, Bies Henderickx, Bob Henderickx en Nadia Quintens.

MEER INFO

www.gipso.be en
Villa Vief, www.villavief.be

Ten oorlog!

100 jaar na WO I worden in (West-)Vlaanderen en heel België verschillende evenementen en tentoonstellingen georganiseerd om de Grote Oorlog te herdenken. En hoe zit het met de toegankelijkheid van het aanbod?

TEKST HENK MALYSTER

FOTO TOERISME VLAANDEREN, INFOPUNT TOEGANKELIJK REIZEN

In samenwerking met Westkans vzw en de provincie West-Vlaanderen realiseert Toerisme Vlaanderen het project '100 jaar Grote Oorlog – toegankelijk voor iedereen'. De bedoeling is om alle herdenkingsactiviteiten van WO I in de Westhoek voor een zo ruim mogelijk publiek toegankelijk te maken.

De bijbehorende brochure geeft een overzicht van alle facetten van een toegankelijke vakantie of trip: info en ont-haal, logies, restaurants, cafés, bezienswaardigheden, vervoer, parkeerplaatsen, assistentie en zorg,... De informatie is altijd gebaseerd op een objectief en deskundig onderzoek ter plaatse. Om de graad van toegankelijkheid weer te geven voor logies, toeristische infokantoren en bezoekerscentra gebruikt de brochure het label A en A+ van Toerisme Vlaanderen. Voor de overige categorieën ontwikkelde Westkans speciaal voor dit

“ BIJ HET PROJECT '100 JAAR GROOTE OORLOG – TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN' HOORT EEN BROCHURE VOL MET NUTTIGE INFORMATIE.

project de W-symbolen. De symbolen W (toegankelijk met hulp) en W+ (zelfstandig toegankelijk) zijn allebei groen. Het oranje W-symbool staat voor 'toegankelijk met hulp en extra inspanningen'. Een rood W-symbool ('niet rolstoeltoegankelijk') zal je slechts per uitzondering in de brochure terugvinden: enkel de toegankelijke sites en gebouwen werden er immers in

opgenomen. Op de website van Westkans (www.westkans.be/wo1) kan je dan weer alle info terugvinden: van goed toegankelijke tot niet-toegankelijke sites en gebouwen. Elke beperking of handicap is immers anders. Wat voor de een toegankelijk wordt bevonden, is dat voor de ander niet of omgekeerd. Daarom raden we je bovendien ook aan om op voorhand contact op te nemen met de vermelde initiatieven om concrete inlichtingen in te winnen voor jouw specifieke situatie.

TOT IN DE LOOPGRAVEN

De meeste informatie in de brochure is in de eerste plaats nuttig voor mensen met een motorische handicap. Daarnaast worden ook extra voorzieningen voor mensen met een visuele, auditieve of verstandelijke handicap vermeld.

Zo is bijvoorbeeld de Menenpoort in Ieper gedeeltelijk rolstoeltoegankelijk. Blinden en slechtzienden kunnen een maquette betasten, een perfecte replica van het monument. Zulke blikvangers worden in de brochure aangeduid met een sterretje. Ook het In Flanders Fields Museum is uiteraard een must, maar ook het Memorial Museum Passchendaele laat je beter niet links liggen. De lift aan de ingang brengt je naar de rolstoeltoegankelijke dug-outs op -1. Hoewel de gereconstrueerde openluchttranchées dan weer niet toegankelijk zijn, kan je vanop een uitzichtpunt in de tranchées kijken. Ook vermeldenswaard, het Lijssenthoek Military Cemetery waar van 1915 tot 1920 het grootste evacuatiehospitaal was gevestigd. *

MEER INFO
www.toegankelijkreizen.be

*ROLSTOELTOEGANKELIJK. Op bezoek in het museum.

Aan de slag!

Schoolverlaters van het Buitengewoon Secundair Onderwijs (BuSO) vinden niet altijd snel werk. www.schoolverlatersagenda.be richt zich specifiek op hen en hun leerkrachten. De website vertelt op een laagdrempelige manier hoe schoolverlaters best werk zoeken en op welke steun ze kunnen rekenen. Ze past binnen De Werkbank, een tewerkstellingsproject van JKVG (Jongerenafdeling Katholieke Vereniging Gehandicapten), en ze werd uitgewerkt met steun van de organisatie Hart voor Handicap.

Aan de hand van dertien concrete thema's krijgen ex-leerlingen en leerkrachten van het BuSO alle praktische informatie aangeboden die hen kan ondersteunen tijdens de zoektocht naar werk. Op de site worden onder andere volgende thema's behandeld: hoe solliciteren, wat indien je werk gevonden hebt of hoe zit het met je recht op stempelgeld?

Meer info: www.schoolverlatersagenda.be

Brochures

Twee belangrijke brochures van het VAPH werden onlangs aangepast aan de nieuwste ontwikkelingen.

'Hulpmiddelen en aanpassingen'

In deze brochure wordt uitgelegd wat het VAPH verstaat onder 'hulpmiddelen en aanpassingen', voor welke hulpmiddelen en aanpassingen je een tussenkomst kan krijgen en hoe die kan worden aangevraagd. Verder lees je hoe het Kennis- en Ondersteuningscentrum je helpt bij het vinden van een geschikt hulpmiddel. De geüpdatete versie van de brochure bevat ook informatie over het verschil van de aanvraagprocedure naargelang de aanvrager minder- of meerderjarig is.

'Thuis wonen of in een voorziening? Wat is mogelijk?'

Deze brochure beschrijft welke begeleidings- en opvangmogelijkheden het VAPH aanbiedt. De recentste versie van de brochure informeert je over de laatste evoluties inzake de opdeling van rechtstreeks toegankelijke hulp en niet rechtstreeks toegankelijke hulp én de werking van de integrale toegangspoort voor minderjarigen.

Beide brochures zijn terug te vinden onder de rubriek 'Publicaties' op www.vaph.be. Je kan deze brochures ook gratis bestellen via 02225 85 82 of informatie@vaph.be

Nieuw adres

De Provinciale afdeling Gent van het VAPH is verhuisd. Hierbij de nieuwe adresgegevens.

Provinciale afdeling Oost-Vlaanderen

Vlaams Administratief Centrum
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 51
9000 Gent
T 09269 23 11
F 09269 23 39
E gent@vaph.be

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap!

Bij het VAPH kunt u terecht indien u een tussenkomst voor de aankoop van een hulpmiddel wenst. Er zijn veel diverse hulpmiddelen waarvoor u bij het VAPH kunt aankloppen. Ook bij de aanpassing van uw woning of wagen helpt het VAPH u verder. U bent ook welkom bij het VAPH als u een persoonlijke-assistentiebudget wenst. Het VAPH financiert tal van voorzieningen voor personen met een handicap. Voor opvang en begeleiding, zowel bij u thuis als in een tehuis.

Kortom... het VAPH staat voor u klaar!
www.vaph.be

VRAAGJE VOOR HET VAPH?

www.vaph.be
☎ 02 225 85 97

Provinciale Afdelingen
(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen
Potvlietlaan 5
2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg
Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09
hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koningin Maria Hendrikaplein 70
bus 51, 9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koning Albert I-laan 1/2 bus 55,
8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Sterrenkundelaan 30 - lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
brussel@vaph.be

Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag)